

Mándy Iván

A MOZDULAT

Valahol kinyitottak egy ablakot, zongora hallatszott. Elhallgatott a zongora, és az ablakban megjelent egy kissé hosszúkás arcú, barna hajú lány. Ahogy kikönyökölt az ablakkeretben, úgy hatott, mint valami régi kép. Az eget nézte, a szőke kislányt a szemben levő kapuban, és mosolygott. A háta mögött csoszogás, krakogás. Ezek az apró, öreges zajok furcsa ellentétben a vidám napfényvel, a derült éggel.

– Jó lenne, ha sétálnál egyet, apa. Nem gondolod?

Nem kapott választ. Tovább nézte az utcát. Egy hajlott hátú, zöld ruhás férfi a másik oldalon. A nap felé hunyorgott. A napfény megfakult a pergamenszerű arcon. Két lány egymásba kapaszkodva sétált. Az egyikén piros, a másikon sárga ruha. Olykor összedugták a fejüket, nagyokat nevettek. A sárga ruhás hirtelen felkapta a fejét. Elkomolyodott. Éppolyan értelmetlen ez a komolyság, mint előbb a nevetés.

– Nem jössz ki egy kicsit, Annus?

A lány az ablakban a fejét rázta.

– Majd később.

Azok ketten tétován megálltak az ablaknál. Valahogy mintha nem tudnának mit kezdeni magukkal, a színes ruhájukkal, a nevetésükkel.

– És ha eső lesz? Az ember használja ki a szép időt.

– Bizony – bólintott a másik –, sose lehet tudni. Ez azért már mégiscsak az ősz. – Egy hiábavaló mozdulattal igazított valamit a haján.

Egyáltalán nem figyeltek arra, mit mondanak. Türelmetlenül topogtak. Az utca túlsó vége felé néztek, talán onnan vártak valakit. Közben egy pillanatra se engedték el egymást. Annus szinte el se tudta képzelni, hogy ezek külön járjanak, külön éljenek.

– Biztosan sokan vannak a parkban. (A piros ruhás.) Ilyen remek időben.

Megint csak a toporgásuk. Mintha kétségbeesetten sürgetnének valamit. Vészjeleket adnának le.

– Igaz, hogy Pestre mész?

Annus bólintott.

– Igen.

A két fej megint megmozdult. Mint ahogy a fák koronája ing a szélben. A piros ruhás lebiggyesztette az ajkát.

– A múlt héten voltunk Pesten. Igazán semmi különös.

– Talán csak a színház.

– Itt is lesz még az ősszel. Igaz, nem olyan jó erőkkel. – Így mondta: erőkkel. És ez olyan komoran hangzott.

Egy sovány fiatalember köszönt a másik oldalról, kalapját mélyen megemelve. Nem vették észre. Ő pedig, mintha nem is várt volna mást, továbbment. Eltűnt a sarkon.

A sárga ruhás lány az ablak felé.

– És már biztos, hogy mész?

– Igen. Gyerek mellé.

– És azt itt nem lehet?

Annus nem felelt. A testvéreket nézte, ahogy összedugják a fejüket. Egyforma szabályos, kerek arcok. A hajuk is ugyanaz a fekete. Csak a sárga ruhás hátrafésüli, a másik meg oldalt választja. Mintha ezzel jeleznék, hogy mégiscsak külön élnek. A szem körül finom ráncok. Na igen... Annus szinte látta, ahogyan a nővérek a tükörben nézik a ráncokat. Végighúzzák rajtuk az ujjukat, de olyan reménytelenül. Olykor talán kicserélik az arcukat. De azt is olyan végtelen unottsággal.

– Azért még éppen nem kell Pestre menni. Hallottam, hogy a Tóthék is keresnek kisaszonyt.

– Tudjátok, azért talán mégse árt, ha körülnézek néha.

– Hát lehet...

Csend. És mintha többé már nem is akarnának megszólalni. Valahogy minden kedvük elment ezektől az ostoba, semmitmondó szavaktól.

Majd a piros ruhás váratlanul.

– Hát menjünk, Magdi.

Azzal elindultak.

– Sétáljatok csak! Sétáljatok!

Annus megint csak az utcát nézte, az apró házakkal. A sarkon lámpa. Az egész olyan, mint egy képes levelezőlap. És akkor az ég bal sarkán egy hízásra hajlamos, sötét felhő. Mint egy óriási béka, ahogy teleszívja magát sötétséggel, és felfúvódik.

Szél jött. Éles, szemtelen szél. Egy papirosfoszlányt fújta maga előtt üzenetként. Ócska gyufaskatulya sodródott oly igyekvően, mint aki valami roppant fontos ügyet akar elintézni.

A lány szeme megtelt porral. A derű eltűnt az égről. Az utcaköveken már az eső kopogott.

– Csukd be az ablakot.

A lány még várt, mintha még bizna valamiben.

Egy biciklista száguldott át az utcán, erősen előrehajolva. Távolodó háta sötét folt. Egy vászonruhás férfi az eresz alatt, roppant ijedt arckifejezéssel... Nem számított az esőre, és most mintha szégyenkezett volna ezért.

Besötétedett. A sarkon felgyulladt a lámpa, és sárga fényt hintett az ázott járdára.

Annus betette az ablakot.

Dörgött.

– Ilyenkor persze senki nem jön át.

Apa csak állt az asztalnál. Fejét mélyen lehajtotta. Egy pillanat és lecsúszik az a fáradt fej.

Váratlanul felnézett.

– Henkel Péter már időtlen idők óta felénk se néz. És a Kállay Béla...

– De apa! Hát hol van már a Kállay Béla!

Egy halk, riadt kérdés.

– Hol van? – Egy pillanatra elnémult. Majd valami váratlan ingerültséggel. – És hol van a szemüvegem? Ki látta a szemüvegemet?

– Én nem.

– Én se, apa.

– Hát akkor eltűnt.

– Jaj, dehogy!

– Nézd meg a kisaszobában.

– Már megnéztem. A kisszobában... az ablakpárkányon... az éjjeliszekrényen... Reménytelen!

– Mit olvasol?

– Semmit.

– Hát akkor?

– A mozdulat. Ahogy előhúrom a tokból, meg ahogy visszateszem, lassan visszacsúsztatom. Közben egy pillanatra az arcomhoz emelem... éppen csak egy pillanatra. (Csönd.) Talán megszólítom.

– Mi csinálsz?

– Azt nem mondom, hogy kialakul egy beszélgetés. Ilyet nem merek mondani.

– Igazán?

– Igazán.

Csönd.

Anya halkán, de valahogy mégis olyan kiméletlenül.

– Régebben mindig kieszeltél valamit.

– Kieszeltem!

Idegen szó. Azért mintha rémlene valahonnan. Igen, újra meg kell ismerni. A jelentését, és ami benne és ami mögötte van.

– Egyszerre csak letted elének a három mozijegyet. Esetleg színházjegyet. Társaságba vittél bennünket.

A lány csendes nevetése.

– És nem csak az Orbán Bubiékhoz, mert, ugye, én még csak gyerektársaságba járhatok.

Anya ingerülten.

– Meg is lett az eredménye! Csak ültél az asztalnál olyan ártatlan, angyali arccal. Egy pillanat és lerántottad a terítőt. Minden lezuhant. Azt a csörömpölést!

– Teniszmérkőzésekre is elvittél. Nemzetközi teniszmérkőzésekre. Te, apa, én még láttam a Tátrai Gizit! A magyar–olaszon is ott voltunk.

Anya bizonytalanul.

– Magyar–olasz? Mi az, hogy magyar–olasz?

– Futball! Apa nagyon szerette a focit. Igaz, apa?

– Hát persze! – És mint aki megmentett valami kincset a mélyből! – Combi védett az olaszoknál, Zsák a magyaroknál. Azt még megnyertük. De aztán...

Anya makacsul.

– De mégis inkább moziba jártunk.

Apa engedelmesen megismételte.

– Inkább moziba jártunk.

De mintha már ezeket a szavakat is csak úgy homályosan ismerné.

Elhullott szavak potyogtak körülötte.

Szavak temetője.

Az a gomb mindjárt leesik a nadrággjáról. Az öve egyetlen hasadás. Rendbe kell tennem... és anyát is... ez az örök ingerültség... egyszer nekiugrik apának... mit tudom én!

Annus egy aggódó szülő tekintetével. Nem hagyhatja itt ezt a két elaggott gyereket. Hangfoszlány tört fel.

– Azért lehet, hogy néhány szót váltunk.

– Igazán? Néhány szót...?!

- Hagyd, anya.
- Miért? Megbántottam? Megsértettem volna? (Elhallgatott, majd szinte eszelősen.) Csak ha azt az egyet megtudhatnám, hogy kivel akar ez szót váltani! Hallod?! Kivel! Kivel! (Csönd.) Motyog valamit... igen... mintha motyogna...
- Semmi, anya... semmi.

Orbán Ottó

HORATIUSHOZ

Eheu fugaces, Postume, Postume

ÉN:

Juhé, de gyorsan múlnak el éveink:
egy perce még nagy kurvapeccér valék,
s halhatatlanság balekja,
olvatag érc remegő ölemben,

s ma botra hajlok – ősz akadémikus,
kit máris unni kezd az utókora:
szegény tatus a DNS-sel;
ő meg a kába utópiái!

Ahogy te mondtad, nincs haladék, kiút.
Tömör sötétség mindenem, ólmos éj,
s hálótársunk sivár öregség:
csontjai szúrnak, akár a rajzszög.

Hatalmas úr hív, bárki is ő. Ha int,
a téridő, mint végtelen óceán
megnyílik és magába süllyeszt.
Mégsem adom föl a meccset, azt nem!

Mert lényegem nem én vagyok, én, a név –
az olthatatlan láng az, a lázadás,
mely sejtről sejtre bujdokolva
menti a horda lopott tüzét. Ma

bennem: jövőre bennük!

Ő:

Oké, majom;
a végtelen nagy trükkje a változás –
ezt úgy ahogy, de eltanultad...
Bújj csak az ágyba hamis reménnyel!...